

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 151/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om förhållanden inom omsorgsarbetet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 151/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli-Poika Parviainen /gröna:

Hur ämnar man förbättra situationen för de äldres hem- och anstaltsvård och förbättra de anställdas ork och hälsa från dagsläget och

hur säkerställer vi att situationen inte försämras ytterligare vid reformen av social- och hälsovården.

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Linjer som gäller personalen inom åldringstjänsterna ingår i både åldringsvårdslagen samt i den kvalitetsrekommendation för äldre som förnyades förra sommaren. Kommunerna bär ansvaret för att ordna tjänster för klienterna och kommunerna ansvarar för att de tjänster de själva producerar och de som skaffas som köptjänster är av god kvalitet och har en tillräcklig personal.

I kvalitetsrekommendationen för de äldre är linjerna för personaldimensioneringen sådana att den verkställda minimidimensioneringen för personalen på serviceboenden med hel-dygnsomsorg ska vara minst 0,5, dvs. dimensioneringen ändras inte från den tidigare. Inom hemvården baserar sig dimensioneringsrekommendationen på klienternas konstaterade servicebehov och på den tid som går åt för att svara på dessa. Lagstiftningen har dock företrädare framför kvalitetsrekommendationerna, dvs. enligt 20 § i åldringsvårdslagen ska verksamhets-enheten ha en personal som till antal, utbildning och uppgiftsstruktur motsvarar det service-behov de äldres funktionsförmåga medför, och som garanterar dem en högkvalitativ service.

Materialet i den nordiska NORDCARE-enkäten som rapporterades av Jyväskylä universitet har i Finland samlats in genom slumpmässigt urval bland medlemskåren i branschens fackföreningar. I Finland har de uppgifter som gäller personaldimensioneringen och tjänsternas kvalitet sammanställts mer omfattande i THL:s uppföljningsundersökning av åldringsvårdslagen jämfört med NORDCARE-undersökningen. De uppgifter som finns att tillgå gäller nästan alla verksamhets-enheters personalantal och -strukturer samt antalet klienter 2013, 2014 och 2016. Datainsamlingen för 2018 förbereds som bäst.

Uppföljningsutredningen av åldringsvårdslagen 2016 visar att den genomsnittliga förverkligade dimensioneringen varit 0,62. Andelen chefer är 7 procent av detta, andelen sjukskötare är 9 pro-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 151/2018 rd

cent, andelen närvårdare är 74 procent och andelen vårdbiträden och övriga är 4 procent respektive 6 procent. Största delen av den personal som arbetar inom åldringstjänsterna är när-vårdare och sjukskötare. Minimidimensioneringen överskrids därmed i en stor del av enheter-na.

Personalantalet är dock inte den enda faktorn som gäller personalens upplevelse av välmående. Vid tillsynen har vi fått lovande exempel på hur man inom hemvården lyckats minska belastningen till exempel genom att ändra arbetsdagarnas uppbyggnad och effektivisera arbetsfördelningen. Många saker kan därmed göras genom bra ledarskap och arbetsplanering för att minska arbetsstressen och belastningen.

Med gott ledarskap säkerställs att enheternas arbete riktas in på rätt sätt för att svara på klienternas behov. I dagsläget går en rätt stor del av arbetstiden åt till annat än det oundgängliga klientarbetet. Detta är särskilt inom hemvården en central helhet som kräver utveckling och som kvalitetsrekommendationen ger anvisningar för. Även personalens utbildning och kraftiga kunskapsförbättringar arbetshälsan och i kvalitetsrekommendationen finns linjer även för ledningen av personalen och personalens arbetshälsa.

Regeringen är väl medveten om de utmaningar som gäller anordnandet av tjänsterna för äldre och personalens välmående. Därför är vårdreformen nödvändig, den säkerställer att tjänsternas strukturer och innehåll motsvarar de behov äldre och deras närstående har på ett sätt som är hållbart både socialt och ekonomiskt. Personalresursernas tillräcklighet är en viktig del i beredningen, eftersom de allt mindre åldersklasserna i arbetsför ålder gör att det inte är möjligt att just öka antalet anställda.

Landskapen och deras kommuner ska nu då de förbereder sig inför sitt uppdrag att ordna social- och hälsovården fästa särskild uppmärksamhet vid hur tjänsterna för den allt större gruppen mycket gamla ordnas så att klienterna får de tjänster de behöver utan att personalens arbets-hälsa äventyras. Regeringen stöder kommunerna i dessa förberedelser och har lyft upp tjänsterna för åldringar som ett centralt utvecklingsobjekt. Med spetsprojektet Hemvården för äldre utvecklas närståendevården och genomför innehåll i vårdreformen för de tjänster som riktas till de äldre.

För att klara av framtidens utmaningar måste klient- och servicehandledningen effektiviseras för att klienterna direkt ska få rätt tjänster och få en sådan servicehelhet som bäst motsvarar deras behov. För att trygga en tillräcklig personal måste social- och hälsovårdproffsens arbete i fortsättningen riktas in mot det arbete som förutsätter yrkeskompetens. För social växelverkan och fridagssysselsättningar ska till exempel organisationer och volontärer utnyttjas i högre grad än idag. Aktörerna uppmuntras även till att öka närstående- och familjevården. Dessutom bör användningen av teknologiska lösningar ökas både som stöd för personalen och kunderna. Det finns redan goda och fungerande exempel på detta, såsom utnyttjandet av säkerhetsteknik, maskinell dosdistribution av läkemedel, digital arbetsskiftsplanering och annan organisering av arbetet.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 151/2018 rd

Reformerna strävar inte efter besparingar utan efter att dämpa kostnadstillväxten så att de generationer som finansierar tjänsterna har möjlighet att erbjuda de tjänster som behövs även i framtiden.

Helsingfors 8.5.2018

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko